

Dosarul nr. 1ra-1744/22
1-21097511-01-1ra-28122022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

13 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Ion GUZUN
Victor BOICO
Elena COBZAC

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul de circumscripție Bălți, Octavian Bodareu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2022, în cauza penală privindu-l pe

Deputovici Serghei XXXXX, născut la
XXXXX, originar or. XXXXX, domiciliat în sat.
XXXXX, raionul XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.06.2021 -02.02.2022;
Instanța de apel: 24.02.2022- 27.09.2022;
Instanța de recurs: 28.12.2022 – 13.02.2023.

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia (sediul central) din 02.02.2022, cauza fiind examinată potrivit prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, Deputovici Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201/1 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 4 (patru) ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate cu închisoarea lui Deputovici Serghei s-a suspendat condiționat pe termen de 4 (patru) ani.

S-a obligat Deputovici Serghei de a participa la un program special de tratament în cadrul Centrului de Asistență și Consiliere pentru agresorii Familiali Drochia.

S-a încasat din contul lui Deputovici Serghei în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 1088,00 (una mie optzeci și opt) lei.

S-a soluționat soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Deputovici Serghei manifestând un comportament violent în familie, la 19 mai 2021,

aproximativ în jurul orei 02 și 30 min., aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, în gospodăria lui Corbu Ion, situată în satul XXXXX, raionul XXXXX, a inițiat un conflict cu tatăl său, Leahu Vasile și l-a lovit cu un cuțit în regiunea abdomenului cauzându-i plagă penetrată a cavității abdominale cu lezarea intestinului subțire, care s-a complicat cu șoc hipovolenic, care se califică vătămare corporală gravă periculoasă pentru viață în timpul primirii lor și plagă tăiată a cutiei toracice și abdomenului, care se califică către vătămare corporală ușoară.

Acțiunile lui Deputovici Serghei au fost calificate în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal - *violența în familie, cu semnele de calificare, acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către procurorul din Procuratura Raionului Drochia, Diana Turenco, solicitând casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei și aplicarea în privința lui Deputovici Serghei, în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, a pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Consideră că la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată nu a ținut cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, restabilirea echității sociale, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Obiectează în privința faptului că instanța nu a luat în considerație faptul că în privința inculpatului nu sunt aplicabile prevederile art. 90 din Codul penal, reieșind din gravitatea, caracterul faptei comise dar și de circumstanțele reale și personale ale inculpatului și pentru a asigura realizarea scopului legal al pedepsei.

În cele din urmă, consideră că pedeapsa stabilită inculpatului Deputovici Serghei îi creează o situație prea blândă, fapt care contravine scopului legii penale.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2022 apelul declarat a fost respins, ca nefondat, cu menținerea în vigoare a sentinței.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a conchis că instanța de fond constatând ca fiind dovedită fapta penală comisă de către inculpat, ținând cont de prevederile legale a art. 61 și art. 75 Cod penal, i-a stabilit inculpatului Deputovici Serghei pedeapsa în limitele sancțiunii art.201¹ alin.(3) lit. a) Cod penal, măsura de pedeapsă stabilită de instanță fiind adecvată faptelor comise de el, fiind totodată respectate prevederile legale art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a reținut că pentru infracțiunea incriminată în baza art.201¹ alin.(3) lit. a) Cod penal se prevede pedeapsa sub formă de închisoare de la 6 la 12 ani.

Astfel, instanța de fond examinând cauza penală în ordinea procedurii simplificate, în corespundere cu dispozițiile alin.(8) al art.364¹ Cod penal, corect a dedus în privința inculpatului Deputovici Serghei pedeapsa închisorii pe un termen de 4 ani.

Totodată, ținând cont de circumstanțele cauzei, gravitatea infracțiunii comise, care potrivit art.16 Cod penal face parte din categoria infracțiunilor grave, recunoașterea vinei, conștientizarea pericolului faptei comise, căința sinceră, comportarea inculpatului după consumarea infracțiunii, anterior nefiind în conflict cu legea, instanța de apel a concluzionat că, instanța de fond justificat a ajuns la concluzia că, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolarea acestuia de societate, aplicând în sensul dat prevederile art.90 Cod penal.

Instanța de apel a constatat că prima instanță a efectuat o amplă cercetare a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, evidențiind în acest sens că, a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii și s-a căit sincer în cele comise, a contribuit activ la judecarea cauzei, se caracterizează pozitiv la locul de trai și este de o vârstă tânără, abia la început de cale. În special a fost luată în considerație și poziția părții vătămate - tatăl său, care nu are pretenții față de Deputovici Serghei, și nu dorește izolarea lui de societate, recunoscând un comportament agresiv provocator la data incidentului în raport cu fiul său.

Cât privește argumentele procurorului în apelul declarat, referitor la pedeapsa aplicată inculpatului Deputovici Serghei, instanța de apel a conchis ca acestea nu și-au găsit confirmare. Or, Legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului-acesta fiind unul din principiile aplicării Codului penal. Astfel, ținând cont de analiza cumulativă a criteriilor de individualizare a pedepsei și coroborarea probelor care furnizează informațiile respective, instanța de apel nu a identificat temeieri în sensul înăsprii pedepsei inculpatului și acestuia i se poate oferi șansa corectării fără a fi izolat de societate, prin suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune.

6. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către procurorul în procuratura de Circumscripție Bălți, Octavian Bodareu, care invocând temeieri pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) 10) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege, solicită casarea parțială a deciziei, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, în rest decizia să fie menținută.

În motivarea recursului invocă:

- instanța de judecată nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei;

- prin aplicarea de către instanță a prevederilor art. 90 Cod penal față de inculpat, nu s-a asigurat atingerea scopului final al pedepsei și anume a celui de corectare și reeducare, pedeapsa fiind inecheabilă cu fapta comisă;

- ca urmare a comiterii infracțiunii, părții vătămate i-au fost cauzate vătămări corporale grave, iar pentru a realiza scopul Legii penale de apărare a drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, de a apăra ordinea publică, în vederea prevenirii săvârșirii unor asemenea infracțiuni pe viitor se solicită aplicarea unei pedepse penale, cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal;

- instanța de apel nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale stabilite de CP, în special de gradul de pericol social al infracțiunii comise;

- nu au fost constatate careva circumstanțe care ar permite de a considera că pedeapsa aplicată inculpatului este suficientă, ca acesta să se corecteze;

- aplicând inculpatului o pedeapsă mai blândă, pentru comiterea infracțiunii cu un grad prejudiciabil sporit, nu a fost atins scopul principal și anume prevenirea de noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane.

7. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, referință depune inculpatul Deputovici Serghei, pledând pentru respingerea acestuia ca neîntemeiat, deoarece de către instanțele de fond nu a fost comise nici o eroare de fapt și de drept la individualizarea și stabilirea pedepsei inculpatului.

8. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis.

În speță se constată că, recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conducându-se de dispozițiile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care la alin. (1), prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Reieșind din conținutul cererii de recurs, Colegiul penal lărgit atestă că procurorul a indicat drept temeiuri pentru declararea recursului ordinar prevederile art. 427 alin. (1)

pct. 6), 10) Cod de procedură penală, potrivit căroră hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când, *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Însă, din argumentele recursului declarat, în esență, se desprinde dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele de fond în partea aplicării, la stabilirea pedepsei, a prevederilor art. 90 Cod penal.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal lărgit constată că criticile aduse de către titularul cererii de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecătii.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Raportând decizia instanței de apel, la rigorile prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală enumerate supra, se atestă că instanța de apel nu a ținut cont pe deplin de aceste cerințe și a comis următoarele erori de drept.

Așadar, din conținutul recursului declarat, rezultă că recurentul critică decizia instanței de apel privitor la aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, din considerentul că concluziile instanței de apel în această parte sunt greșite, deoarece în speță sunt prezente circumstanțe care denotă iraționalitatea dispunerii suspendării executării pedepsei cu închisoare.

În urma analizei deciziei instanței de apel sub aspectul menționat, în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că instanțele ierarhic inferioare pripit a ajuns la soluția de a-i stabili inculpatului Deputovici Serghei o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

În continuarea concluziilor sale, instanța de recurs notează faptul că prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege, de care sunt obligate să se conducă instanțele de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Instanțelor de judecată, legea penală le acordă o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării pedepsei penale, luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui

vinovat, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținând cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest context, instanța de recurs reține, că infracțiunea prevăzută de art. 201¹ alin.(3) lit. a) Cod penal, potrivit prevederilor art. 16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, care prevede pedeapsa sub formă de închisoare de la 6 la 12 ani.

La capitolul stabilirii tipului pedepsei inculpatului, instanța de apel a menționat că instanța de fond a ținut cont de personalitatea inculpatului, gravitatea faptei comise, corect stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu suspendarea executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 4 ani.

Colegiul penal lărgit consideră că instanțele de fond nu au motivat complet și obiectiv soluția de individualizare a executării pedepsei, pripit ajungând la concluzia în ce privește aplicarea față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal, întrucât în speță nu s-a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului.

În acest context, instanța de recurs notează că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața acestora.

În același rând, în textul art. 90 alin. (1) Cod penal, lexemul „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei, instanța, după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a executării pedepsei.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei stabilită de către instanțele de judecată prin hotărâre de condamnare de a suspenda pe o perioadă anumită executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Condițiile pentru acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului; aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

Astfel, Colegiul lărgit notează că, instanțele inferioare a dispus aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, fără o motivare corespunzătoare și fără a ține cont de argumentele procurorului expuse în apel și reiterate în recurs.

Din textul deciziei contestate se observă că, instanța de apel pune la baza soluției sale de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, recunoașterea vinei, motiv pentru care a conchis că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa reală cu închisoare.

De altfel, în sensul prevederilor art. 90 Cod penal, stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării se admite numai luând în considerație

personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor atenuante legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea ei.

În speță, Colegiul lărgit consideră că, motivarea soluției instanței de apel este una superficială or, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

Articolul 75 Cod penal, stipulează criteriile generale de individualizare a pedepsei prin care se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest caz, instanța de apel era obligată să argumenteze motivat circumstanțele cauzei considerate atenuante și în corelație cu care date despre persoana inculpatului ele servesc temei pentru aplicarea separată a art. 90 Cod penal.

Din raționamentele prezentate de instanța de apel, care au dus la aplicarea art. 90 Cod penal în privința inculpatului, se desprinde că instanța nu a separat circumstanțele nemijlocite care au condiționat aplicarea efectului suspensiv al executării pedepsei în privința inculpatului Deputovici Serghei. Pe când legea procesual-penal, în termeni exhaustivi relevă în art. 90 alin. (1) Cod penal că: *„Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune ...”*

Instanța de judecată poate stabili că scopul pedepsei penale poate fi atins și fără executarea efectivă a acesteia, însă în formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea acesteia, în timpul judecății, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea acestuia, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se corecta și reeduca fără executarea efectivă

a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea în acest sens, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei, lucru neefectuat de către instanța de apel.

Din aceste considerente Colegiul lărgit conchide că instanța de apel nu a dat o motivare corespunzătoare, prin prisma prevederilor art. 61, 75 Cod penal, soluției adoptate, adică nu și-a motivat suficient soluția în partea stabilirii pedepsei inculpatului, adoptând soluții pripite în partea dispunerii suspendării executării pedepsei inculpatului, situație care cade sub incidența erorii de drept cuprinsă în prevederea art. 427 alin. (1) pct. 6),10) Cod de procedură penală, iar decizia urmează a fi casată în partea respectivă, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, întrucât asemenea erori nu pot fi corectate în instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii, asupra aspectelor evidențiate în prezenta decizie, să-și argumenteze clar concluziile sale, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8.În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul de circumscripție Bălți, Octavian Bodareu, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2022, în latura penală, în partea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, în cauza penală privindu-l pe **Deputovici Serghei XXXXX**, și dispune rejudecarea cauzei, în această parte, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia integrală semnată la 27 februarie 2023 și publicată la 31 martie 2023.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecători

Liliana CATAN

Ion GUZUN

Victor BOICO

Elena COBZAC